

Zgromadzenie Ogólne Światowego Stowarzyszenia Lekarzy - World Medical Association

---

Delegaci z 57 krajowych izb lekarskich z całego świata uczestniczyli w dorocznym Zgromadzeniu Ogólnym WMA w Berlinie w dniach 5-8 października 2022 r.

Wśród omawianych zagadnień znalazły się:

Deklaracja berlińska

Rasizm we wszystkich jego formach istnieje w medycynie na całym świecie i ma bezpośredni wpływ na pacjentów i ich zdrowie. W nowej Deklaracji przyjętej na dorocznym Zgromadzeniu Ogólnym w Berlinie WMA przyznaje, że rasizm jest głęboko zakorzeniony w opiece zdrowotnej oraz że stanowi zagrożenie dla zdrowia publicznego.

W treści Oświadczenia, zatytułowanego "Deklaracja Berlińska", zwraca się uwagę, że lekarze ze społeczności marginalizowanych spotykają się z rasizmem ze strony pacjentów, innych lekarzy i pracowników ochrony zdrowia.

Prezydent WMA dr Osahon Enabulele powiedział: *„Rasizm jest całkowicie nie do przyjęcia. Tworzy bariery podczas wejścia do zawodu dla pewnych grup historycznie wykluczonych, prowadząc do braku ich reprezentacji. Prowadzi to do niekorzystnych skutków zdrowotnych dla pacjentów i utrzymujących się nierówności zdrowotnych. Zawód medyczny, który jest reprezentatywny dla populacji, ma kluczowe znaczenie dla radzenia sobie z dysproporcjami zdrowotnymi wśród pacjentów”*.

Nowa polityka WMA krytykuje czasopisma medyczne za to, że niedbale podchodzą do kwestii rasizmu i jego wpływu na nierówności w zdrowiu.

Światowe Stowarzyszenie Lekarzy wzywa krajowe izby lekarskie i wszystkich lekarzy do zobowiązania się do likwidacji rasistowskich praktyk w opiece zdrowotnej oraz do poparcia antyrasistowskich praktyk, które wspierają równość w opiece zdrowotnej i sprawiedliwość społeczną.

Ukraina

Delegaci utrzymali poparcie dla lekarzy na Ukrainie i potępił bombardowanie przez armię rosyjską ukraińskich cywilów i szpitali, co powoduje naruszenie neutralności medycznej w strefach konfliktu. Wezwano do zakończenia działań wojennych oraz zobowiązano strony konfliktu do zagwarantowania dostępu do opieki medycznej wszystkim ofiarom, cywilnym i wojskowym. Wezwano również społeczność międzynarodową i rządy do pomocy wszystkim uchodźcom wojennym.

Iran

Uczestnicy Zgromadzenia wyrazili głębokie zaniepokojenie informacjami o przemocy wobec protestujących w Iranie, gdzie według doniesień, wiele osób zostało zatrzymanych; poinformowano również o ofiarach śmiertelnych. Władze irańskie używały pojazdów medycznych, aby doprowadzić protestujących do aresztu. Delegaci wezwali władze irańskie do pełnego przestrzegania swoich zobowiązań w zakresie praw człowieka, w tym prawa do pokojowych demonstracji, do

poszanowania autonomii lekarzy, a w szczególności obowiązku zapewnienia opieki każdemu wyłącznie na podstawie potrzeb medycznych oraz do zapewnienia, że sprzęt i pojazdy medyczne są wykorzystywane wyłącznie do celów opieki zdrowotnej.

Etyczne korzystanie z mediów społecznościowych

Ustalono nowe wytyczne, zgodnie z którymi, lekarze powinni unikać wszelkiego niewłaściwego korzystania z sieci społecznościowych, w których widnieją komentarze pozbawione empatii lub beztroskie opinie w sprawach medycznych. Delegaci wezwali krajowe izby lekarskie do opracowania wytycznych dotyczących zwalczania dezinformacji oraz negowania pseudonauki i pseudo terapii, które mogą mieć negatywne skutki zdrowotne dla pacjentów i społeczności.

Korzystanie z telemedycyny

Zgromadzenie skierowało ostrzeżenie dla pacjentów i lekarzy, aby z rozważą korzystali z form e-zdrowia i uważali na potencjalne zagrożenia. Przyjęto nowe wytyczne dla lekarzy, w treści których zwraca się uwagę, że w dużej mierze nieuregulowany wzrost liczby i różnorodności cyfrowych usług zdrowotnych może mieć konsekwencje etyczne związane z bezpieczeństwem pacjentów. Wytyczne wyjaśniają, że „osobista konsultacja powinna być złotym standardem w przypadku, gdy konieczne jest badanie fizykalne w celu ustalenia diagnozy lub gdy lekarz lub pacjent życzy sobie osobistej komunikacji”.

Przemoc wobec personelu

Uczestnicy Zgromadzenia zdecydowanie potępił znaczny wzrost przemocy wobec personelu ochrony zdrowia, szczególnie podczas pandemii COVID.

W treści Oświadczenia przyjętego w Berlinie stwierdza się, że przemoc w sektorze ochrony zdrowia obejmuje przemoc ze strony współpracowników, agresywne zachowanie pacjentów lub członków ich rodzin, jak również akty przemocy, zarówno fizyczne, jak i psychiczne, a także zastraszanie i nękanie w cyberprzestrzeni.

Delegaci z prawie 60 krajowych izb lekarskich wezwali placówki ochrony zdrowia do przyjęcia polityki zerowej tolerancji wobec przemocy w miejscu pracy. Wezwali też rządy do działania w celu zapobiegania i eliminowania takiej przemocy, w tym, jeśli to konieczne, systemów sprawdzania pacjentów i odwiedzających w poszukiwaniu broni podczas wchodzenia na określone obszary.

Oświadczenie wzywa firmy zajmujące się mediami społecznościowymi do podjęcia kroków w celu stworzenia środowiska wolnego od cyberprzemocy dla swoich użytkowników. Nękanie w cyberprzestrzeni i mediach społecznościowych obejmuje w szczególności groźby online i zastraszanie lekarzy, którzy biorą udział w debatach publicznych w celu udzielania odpowiednich informacji i zwalczania dezinformacji. Lekarze ci są coraz częściej konfrontowani z obraźliwymi wiadomościami w mediach społecznościowych, a nawet groźbami śmierci.

Prezydent WMA dr Osahon Enabulele powiedział: *„Przemoc wobec personelu medycznego, to narastający problem na całym świecie, który ma potencjalnie destrukcyjne skutki społeczne. Wpływa na cały system opieki zdrowotnej, zmniejsza jakość środowiska pracy oraz wpływa na jakość opieki nad pacjentem. Rządy mają obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa pacjentom, lekarzom i innym pracownikom ochrony zdrowia”.*

Nowy Prezydent

Dr Osahon Enabulele, były prezes Nigeryjskiego Stowarzyszenia Medycznego, rozpoczął kadencję jako 73. prezes WMA na lata 2022-23.

Dr Lujain Alqodmani, lekarka z Kuwejtu, została wybrana na prezydenta-elektę WMA. Jest pierwszą Arabką wybraną na prezydenta i obejmie stanowisko w trakcie Zgromadzenia Ogólnego WMA w październiku 2023 roku.

Dr Tohru Kakuta (Japonia) został wybrany na wiceprzewodniczącego Rady WMA.

Dr Jacques de Haller, przewodniczący Szwajcarskiego Stowarzyszenia Lekarzy i były przewodniczący Stałego Komitetu Lekarzy Europejskich, został wybrany na Przewodniczącą Rady Associate Members.

Dla polskiej delegacji jedną z najistotniejszych kwestii była dyskusja dotycząca wniosku o wykluczenie Rosyjskiej Izby Lekarskiej ze Stowarzyszenia. Członkowie Komitetu Wykonawczego WMA spotkali się w okresie przed Zgromadzeniem Ogólnym z Prezesami Izb Lekarskich z Polski (osobiście w Warszawie) oraz Rosji (online). Naczelna Izba Lekarska podjęła decyzję o utrzymaniu wniosku oraz wyraziła zgodę na ewentualne mediacje. Prezes Izby Lekarskiej Rosji wykazał postawę całkowicie wypierającą postawione zarzuty oraz brak chęci do mediacji. W związku z brakiem możliwości fizycznego uczestnictwa delegacji rosyjskiej w europejskim Zgromadzeniu Ogólnym Komitet Wykonawczy przełożył ostateczną decyzję na kolejne Zgromadzenie, w którym będą mogły uczestniczyć obie strony sporu osobiście.

Autor sprawozdania: Michał Matuszewski

foto: WMA

